Arb C/0199 (1)

Barcelona, 2 de gener del 2000

Estimat amic,

Abans de les festes vaig rebre la teva carta del dia 18. He parlat ara mateix de tu per telèfon amb els amics Ruaix, Clapés i Bonals, amb tots els quals comparteixo la preocupació pel que m'expliques, i que ells, més o menys, ja sabien atesa la comunicació més directa que manteniu per correu electrònic.

En casos com aquest, acostumo a quedar amb cara de circumstàncies, sense saber què dir. No hi ha paraules que curin. Però sí que n'hi ha per estimular l'esperança. Ja sé que no és cap consol saber que hi ha molta més gent que es troba en la mateixa situació, però sí que ho pot ser saber que se'n surten amb medicacions com la que t'apliquen, malgrat tots els inconvenients que suposa. Un company de feina poc parlador, l'Antoni Ibáñez, que tu vas conèixer fa uns anys quan vam dinar tots tres - tu, ell i jo - en el restaurant *Buj*, del carrer de Provença, ja fa temps que cada cinc o sis mesos ha de sofrir una intervenció perquè li eliminin unes berrugues que se li fan a la bufeta. I aquell massatgista de qui em penso que t'he parlat en més d'una ocasió, un antic professional de la lluita lliure - li deien *El Príncipe Sergio* quan treballava als rings del Price o de l'Iris - que em maltracta la musculatura un cop cada setmana, també se sotmet a la quimioteràpia periòdicament per eliminar un càncer de pròstata que, pel fet d'estar molt localitzat, s'ha reduït considerablement al llarg dels mesos de tractament. I no faig més llarga la llista, perquè sé que tu en podries fer una altra. I que el que et fot és que t'afecti a tu, i més en un lloc tan sensible com és la visió, que t'impedeix treballar al teu ritme certament forassenyat. Cort fort, paciència, aguantar i confiar que, realment, el teu coratge i una adequada medicació aconsegueixin recuperar el màxim de normalitat possible.

És fotut constatar-ho, Jordi, però som uns ancians. A mi i a la Rosa ja ens fan descompte en alguns cinemes si hi anem a primera hora de la tarda, a les sessions de les 4 i de les 6. En una altra època, ja no hi seríem. I ara aguantem gràcies als medicaments. No sóc un hipocondríac com en Castellet o el pintor Viladecans, que quan es troben comencen a explicar-se els nous medicaments que prenen, que fan meravelles, i que es recomanen amb la malsana intenció de comprar-los a la primera farmàcia que trobin oberta per ingerir-los tot seguit i protegir-se o guarir qualsevol

Arb c/ 0199 (2)

indisposició, per lleugera que sigui. Però la meva mala salut de ferro es manté gràcies a les pastilles. M'empasso dues píndoles diàries d'Alfetim retard per no haver d'orinar cada mitja hora per culpa de prostatitis que arrossego de fa uns anys. Prenc uns sobrets de Xicil per lubricar els cartílags dels genolls. I, cada matí, unes gotes de Tanakene per eliminar - cosa que només aconsegueixo parcialment - els tinitus o acúfens, uns sorollets emprenyadors que no puc deixar d'escoltar i que neixen a les profunditats de l'orella esquerra. I, des que vaig arreplegar un refredat de campionat una nit que vaig anar amb la Isabel, en Toni i en Matthew a presentar la primera novel·la d'aquest, a Manresa, i que es va agreujar amb una xerrada en una escola al cap de dos dies, he hagut de suprimir totes les anades a escoles, i, de llavors ençà, cada vespre he de prendre un Optimin perquè, si me'n descuido, tinc permanentment una gota a punt de caure a la punta del nas. No cal dir que em vacuno contra la grip cada mes d'octubre. I cada dos per tres, he de prendre Septrin tres o quatre dies seguits, unes sulfamides que m'alleugen el mal de coll. No cal dir que sovint, quan menjo alguna cosa que els meus budells no accepten amb entusiasme i se'n volen desprendre de seguida, m'he d'empassar un comprimit de Fort-a-sec... Ja veus quin panorama, sense tenir res de res!

No sé què dir, tampoc, al fet que hagis hagut de renunciar a la traducció que feies a tota màquina per als de Proa. Ho sento, noi! Hi ha l'efecte *immediatesa* que s'imposa sobre tots els aspectes de la nostra vida. És cert que ara procuren publicar els llibres traduïts al català simultàniament a l'aparició de la traducció castellana. Fer-ho abans, com en els primers temps d'Edicions 62, quan els drets de la publicació en castellà els tenien les editorials sud-americanes, és impossible. Ho fan Empúries i 62 en relació a Anagrama. I Proa no sé amb qui. Fa pocs dies que em trobava al vestíbul de la important llibreria *Cinc d'Oros* (a la Diagonal tocant el Passeig de Gràcia), i no em vaig poder estar de dirigir-me a la dependenta que posava en ordre uns exemplars de l'aparador. Resulta que tenen una llista amb els llibres més venuts - una mena de hit parade -, i que al davant de tot hi havia *Mi siglo*, del senyor Gräss, i al costat deia: "Edició en castellà i català". Més avall, però, hi havia *Una mujer difícil; Inglaterra, Inglaterra*, i d'altres llibres que també estan editats en català, però sense que aquest detall es fes constar. Li vaig preguntar el motiu i em va dir que així com *Mi siglo* en català es venia bé, els altres, no. I ja hi vam ser: jo, que si no feien constar que els tenien en català, encara els vendrien menys. Ella, que eren molt estrictes i no es deixaven portar per

Arb c / 0199 (3)

la passió. Seria inútil reproduir la discussió, però no en vaig treure res i ella va tornar a l'interior convençuda que jo era una mena d'extraterrestre, un carca, que no sabia en quin món em movia. Ja veus que s'han d'espavilar a publicar els llibres en català en el mateix moment que surten en castellà, tot i que de vegades no serveix de res. En el jurat del premi Pere Calders vaig coincidir amb Àlex Susanna, el qual em va dir que, en alguna ocasió, el seu propi pare li comenta que ha comprat tal llibre - en castellà, *of course*! -, un text que el fill ha publicat també en català a Columna. Això, el seu pare! I és que això que ara en diuen la intermediació, o sigui, la manera d'informar del que publiquem, pinta molt malament. Un dia, parlant-ne amb un convergent conspicu, em va dir: "I això, que manem nosaltres!" Em vaig haver de mossegar la llengua per dir-li que potser en part és culpa que manin ells, que amb la seva política folklòrica, montserratina, carca i tan de dretes - ja em diràs com s'ho poden prendre, a València, el suport permanent al PP -, han apartat tota mena de progressisme de la nostra llengua. En tenen prou amb TV3 perquè els votin, i permeten que en aquesta emissora - "la teva", ens diuen però no ens hi deixen ser -, hi passin les barroeries i totes les estrelles de panorama espanyol. La cultura, i més la nostra, se'ls en fot. Ara mateix acaben de nomenar conseller de cultura aquest Vilajoana de qui es diu que no ha trepitjar mai un teatre ni una sala de concerts, ni llegit un llibre que no sigui tècnic, del seu ram: la publicitat. Era el director de TV3 i ha complert amb escreix el que i demanaven: desacreditar i barrar l'accés a l'oposició als canals catalans.

Canvi de tema! En la meva carta tan breu del 18 de novembre, escrita únicament per fer-te saber com estava l'afer del suplement de Cultura de l'*Avui*, ja t'indicava que em sabia greu que haguessis expressat, encara que fos indirectament, el meu desconcert a Luís Pescetti pel seu silenci. El noi em va trucar des de Madrid, tot compungit, disculpant-se. I això sí que no m'agrada. Ara, si un dia ens veiem - perquè em va dir que d'aquí uns mesos passaria per Barcelona - no sabré com portar-me. Jo només t'ho vaig comunicar, a tall de tafaneria, no pas per retreure res a ningú. Ja t'ho deia ben clarament: "Les coses són com són", i no cal remenar-les més del compte.

No tenia ni idea que la Margarida Aritzeta hagués passat per Buenos aires. És una mossa molt eixerida, i a qui aprecio molt. Ara gairebé no ens veiem perquè cadascú campa per les seves, però en el temps de l'Ofèlia Dracs vam poder intimar força. Té molta empenta i sempre estava

ArbC/0199 (4)

disposada a donar la cara. El seu home és el batlle de Valls. Recordo una nit que vam sopar tots plegats a Cornellà, a ca l'Ignasi Riera, i que el marit es va engatar fins al punt de plorar com una magdalena: l'endemà la Margarida se n'anava sis mesos al Canadà, amb un beca. L'Ofèlia ha llanguit tant que jo crec que ja no aixecarà mai més el cap. Ha desaparegut no sé on. Potser en alguna revolta a Timor, que la deu haver arreplegat desprevinguda, sempre disposada a fer algun favor a algun natiu ben plantat. Un dia que ens vam trobar a la Pedrera, per fer costat a Maria Antònia Oliver - en Jaume havia mort feia un mes -, ella ens va dir que l'Ofèlia, si més no per a ella, havia mort quan va desaparèixer en Quim Soler. Ara ho tenim molt més negre: primer va ser en Xavier Romeu, després en Quim i més tard en Fuster. No crec que tornem a fer res de bo. Ja fa temps que em penso que et vaig parlar de publicar en un llibre els meus contes ofèlics al costat d'algun article com, potser, aquell del Ciero que va estar a punt de provocar un daltabaix a ca teva. Es diria *L'Ofèlia i jo*. Però em costa posar-m'hi perquè sé que em costarà molt trobar editor.

He vist la Isabel i en Toni Clapés en alguna sessió del Cafè Central. Fa poc van presentar en un pis/sala d'exposicions, del carrer Llibreteria, controlat per la Marga Ximénez, un llibre amb poemes seus i il·lustracions de la Marga. Naturalment, els amics ens vam quedar sense comprar-lo perquè som gent de pocs recursos i cada exemplar vorejava les cinquanta mil peles.

Tampoc no sé res de l'Antoni Serra. Sé que es va distanciar molt d'en Jaume Fuster per qüestions de política, ell sempre tan intransigent, tan pur. I em sap greu que deixés de conviure amb l'Aina, que era una persona formidable, si més no, m'ho va semblar les dues ocasions en què vaig tenir ocasió de parlar-hi. No m'estranya que se n'hagi separat per anar amb una noieta que li ha fet una criatura. Hi ha precedents perillosos. Què farà, ell, quan la noieta li demani guerra i ell estigui inventant proeses - literàries, només - del seu amic Mosqueiro?

T'envio un plec més de suplements de Cultura. En falta algun que no sé on ha anat a parar. En Jesús Bonals m'assegura que a partir de primer d'any, trobarà la manera de fer-te arribar els del seu Col·legi. Si en el futur no és així, sempre tens el recurs de tornar-m'ho a dir, que jo els trauré del meu arxiu.

Portem una bona temporada teatral, ara, a Barcelona. Al Romea fan una temporada brillant. De moment, han representat *La presa*, una obra intimista i molt intensa, d'un jove britànic Conor